

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Helyedre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésélt áron számít fel.

Kérdések és megjegyzések.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Ne vedd, kedves barátom, captáció benevolenciára célzó hízélgésnek, ha azzal kezdem igénytelen mondkámát, hogy hazánk jelen politikai és társadalmi viszonyait illető ismereteimet nem a nagyképi fővárosi lapok hasábjából, hanem a »Szentés és Vidéke«-ből meritem.

Különösen mióta a koalíciós uralom hazánkra nehezedett, azt tapasztalom, hogy az ugynevezett nagy lapok ott a Gellért-hegy árnyékában, maguk sem igen bővelkednek tájékozottságban és — részint a pártfegyelem szigora, részint másnemű, világosan meg nem nevezhető érdekek befolyása által kényszerítve, nagyon távol járnak az alaposág, a tárgyilagosság ösvényétől, amikor a közügyekről beszélnek. A 48-asok ledorongolják a 67-eseket, mint szemenszedett hazárulókat, emezek viszontag nem maradnak adósok a nekik kiszolgáltatott kedveskedések visszaadása dolgában. Ebben keresik mindennapi kenyerüket,

feladatuk velejét. Az égető napikérdések tüzetesebb, szakavatott elemzésével vajmi keveset törődnek.

Régen lemondtam tehát arról, hogy az ilyen forrásban keressem politikai fogalmaim tisztázását, megszürését.

Felöled, kedves barátom, bizonyosan tudom, hogy sem **Ábrányi** öméltsága, sem holmi nagyméltóságok bölcsesége vagy kegye nem tántoríthat el szilárd meggyőződésed alapjáról. Töled, aki mellettlapod minden egyes száma tanubizonyoságot tesz arról, hogy milliómféjű Demos ö felsége előtt sem hajolsz meg soha, bizton remélhetem tehát azt a felvilágosítást, a pártszenvédey által el nem homályosított valóságot bizonyos politikai kérdéseimre, amelyet a budapesti part-Auguroktól hiába várnék.

Ezt előre bocsátván (négy szemközt mondván, reményilem nem teszed ki vén koponyámat valamelyik hazaffias író fütükösének, elárulván fentebbi aggodalmas gyónásomat), már most hallgadsz meg, kedves barátom, mi kérdeznivalóm van:

A mult vasárnapon megjelent »Szentés és Vidéke« gon-

dolatdús pompás, vezércikkében P. M. úr nagy vezéreink siralmas sikereit szellőztteti, jövőre való tervezéseiket bírálgtatja, sajna, nagyon is találóan. Többek közt igen helyesen azt mondja, hogy a magyar nemzet távolról sem ismeri a vezérek végcélját a bankkérdés körül kifejtett buzgóságukban és kérdezi: »Kitudja most, hogy minö bankot akar a magyar kormány: ki van tisztában azzal, hogy mi lesz az a kartelbank, melyről azt állítják, hogy olyan lesz, mintha önálló nemzeti bank volna?«

Hát biz az szent, hogy ezt senki sem tudja, senki sincs tisztában ez iránt, de hozzáteszem, hogy a magyar népszéles rétegeiben ki ismeri, kinek van tiszta fogalma az egész bankkérdés lényegéről? Én megvallom ösztintén, hogy szerény paraszteszemmel sehogy sem bírok eligazodni a bankkérdés ügyében, a mostani — homlokegyenest egymás ellen törő fogalomzavarban.

Teljes elvonultságomban csak egyet láthatok tisztán. Ugyanis azt látom és hallom, hogy **Wekerle**, **Andrássy**, **Tisza István**, **Szell Kál-**

TÁRCA.

Reggel.

Eljön a jőzan reggel ujra,
Nem szabad már álmodni tovább.
Könyörtelen hi, szólít a munka,
Föltép álomból az életporkoláb.

S másé a testem, az agyam másé,
A gondolatom, az akaratom!
De hiába lázongni miatta,
A szent kenyérért im odaadom.

Es rohanni kell, vissza se nézve,
Feledni a mámort, amely megveszteget.
Megalkudni: mi jőzan és mégis mi dőre,
Hajlongva élni át az életet!

Es tudom, érzem, úgy lesz ez mindig.
Szürkébb lesz az életem, vigasztalanabb.
Es egyre tőulnak a gondra a gondok,
Mint morajló vészben a habra a hab.

Igy lesz ez mindig. Percek fogytával,
Mind továtúnnek a tarka mesék;
Nem tudom magam többé megcsalni,
S mindent befőd lassan a nagy szürkeség.

Elek **Áfréd**.

Nyomorultak.

— Megyek! . . .

— Eredj! — adta vissza a szót az asszony az urának. S a vállával, az ajkával oly mozdulatot tett, mintha csak mondtá volna:
— Mit is bánom én. Ugyis hiába . . .

S az ember ment. Felhajította kis kabátjának gallérját, elsimította — csak úgy megszokásból — a bajuszát s hirtelen kilépett az ajtón. Amint elment, nem tudott magán uralkodni az asszony. A hidegtől fagyos, csontos kezét ölebe ejtette s beesett szeméből megereedtek a könnyek. Csendes zokogását már nem hallotta az embere. Könnyített

magán. A könny oly jó vigasztaló s neki oly nagy szüksége volt a vigasztalásra. Fogytán volt már az ereje nagyon . . . Oly régen nem evett. Az ura — Istenem, mióta! — semmit sem keres. Semmit.

El kell mennie ahhoz, aki segíthet rajta. Térden állva fog könyörögni neki. Kell, hogy megsegitse. Bármít tett, csak az ö vére.

Menni készült. Összéb húzta szűk mellén itt-ott már szakadozó pamutkendőjét és egy hajtűvel megtűzte. Mentében belenezett a jégvirágos ablakba, de nem láthatta magát benne.

Karikatúráját látta saját énjének. Nem volt pedig sohasem szép, de élet volt a szemeiben: most az is megtört. Azelőtt életpiros gömbölyű arca, most, a sok nélkülözéstől sápadt és beesett.

Egyetlen mentőgondolat motoszkált a fejében: el kell mennie hozzá. Megmondja neki: „Nem magamért könyörgök, mert nem

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhőgés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzókat is kinálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

Sirolin

Emeli az étvágyt és a leányt, megszűnteti a köhögést, vésztet, újul hazadót.

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ára tővegységt — korlan.

mán, Apponyi, Hieronymi, Lukács stb. politikusok, akiknek szeplőtlen hazafiságát a 48-asok legismertebb Mokány Bercijé sem meri talán kétségbevonni, míg nemzetgazdasági és pénzügyi autoritásuk rég elnyerte az egész művelt Európa elismerését. — azt látom, mondok, hogy mindezek a tapasztalt államférfiak egytől-egyet veszedelemesnek tartják ez idő szerint a banközösség felbontását, a haza érdekében tehát egyőjük nyilvánosan, másójuk alattomban, de mind ellene dolgoznak az erre törekvő áramlatnak. Látom és halom, hogy a leghatalmasabb magyar pénz- és nagyipari intézmények kipróbált, sikereket felmutató vezéremberei, különösen pedig a kereskedelmi világ hangadó képviselői ugyanezt a nézetet vallják: az önálló bank forrszirozásából eredhető, alig kiszámítható nagy károsodástól tartanak mindannyian. Sőt mondják, hogy Kossuth Ferenc sem zárkózik el egészen ezen sziklaszilárd érvekkel támogatott agyálók elől.

A fölörölt autoritásokkal szemben ottlátom Hollót, Justhot, Battyányit és ezeknek okvetetlenkedő nagy táborát, akik a haza üdvét és a nemzet jövőjét az önálló bank minél előbb való föllállításától teszik függővé és kézzel-lábbal, doronggal rontanak mindazoknak, akik véleményüket osztani nem tudják.

Nos hát, tisztelet, becsület az itt nevezett urak tiszta hazafiságának, de megbocsátják nekem, vén parasztnak, ha őszintén szemükbe mondom, hogy szakismeretük, államférfui tapasztalatuk közeli múltjuk vagy jelenjük egy hajszállal sem billenti javukra annak a mérlegnek a serpenyőjét, amelyben egy W e-

kerle vagy Széll Kálmán nyomós szakbeli érvelései vannak. Hiszen igaz, hogy a Justhok meg Hollók meg sem kísérték ezen érveknek a megcáfolását, sőt kénytelenek bevallani azt is, hogy bizony az önálló bank átmeneti korszaka a közjó tetemes megkárosítását, a közhitel nem csekély csökkenését vonja maga után. Egyetlen stereotip érvek arra szorítkozik, hogy majd kibírjuk ezt az átmeneti fatalitást, pár év múltán pedig legények leszünk Európa pénzügyi csárdájában, leverjük az osztárakat, porrá zúzzuk a németet és mindenkit, aki velünk packázni mer.

Kérlek, kedves öreg pajtásom, ne sajnáld tőlem azt a fáradságot, mondd el a lapodban: hogyan, miként vélekszel magad a dolgról? Bizol-e ennek a legénykedő jóslatnak a megvalósulásában, vagy osztod-e az általánosan megbízhatóknak elismert szakférfiak hazafias aggodalmait? Hiszed-e te, aki úgy látom, magad is híve vagy az önálló nemzeti bank eszméjének, hogy diadalmosan kibírja az ország az átmeneti korszak súlyos veszélyeit, megpróbáltatásait és nem félted-e a nemzet sorsát az eszme forrszirozása által reánk háruló végzetes következményektől?

A magam részéről őszintén megvallom, hogy nagyon is félek és megborzadok az átmeneti korszakkal járó veszélyekre gondolva. Attól tartok ugyanis, hogy amaz adomebeli cigány sorára juthatunk, aki gebejét koplalásra akarván szoktatni, hat napi szoktatás után arra ébredt, hogy a szegény pára megsokalta a tréfát és éppen, mikor a cigány bizakodása szerint már meg is szokta volna a koplalást, hetednapon kilehelte a párját . . .

Nagyon is hosszúra nyúlt már kérdészködő töprengésem és csak most

veszem észre, hogy soraim élére ezt irtam: „Kérdések és megjegyzések.” Ezúttal azonban nem akarlak tovább untatni s főtartom megjegyzéseimet akkorra, amikor meggyőződtem, hogy a „kérdések” előadásával nem fogyasztottam el egészen a türelmedet, amiért előre is bocsánatot könyörög, régi igaz híve: K. M.

Ezt a levelet a közélet és zsurnalisztikai egy nyugalomba vonult veteránja intézte hozzám, aki nem olyan régen még maga is segített politikát csinálni, még pedig a magyar név nem kis dicsőségére.

Előrebocsátva, hogy kérdéseid és megjegyzéseid, amiket meggyőződésem szerint, a legtisztább magyar hazafiúi érzés diktál, most és a jövőben mindig örömmel fogadom, a mostani nyílt kérdésére is őszinte, nyílt, nem kertelő egyenes választ adok.

Hogy Magyarország, önálló vámtérületen önálló bankkal bírjon: nekem nem mai, nem új keletű ideám. Már Baffy miniszterelnöksége alatt, mint az akkori szabadelvű párt tántoríthatlan híve is szembe helyezkedtem ebben a kérdésben, Csongrádvármege közgyűlési termében, az e fölött megejtett szavazás alkalmakor, a pártommal és azokkal szavaztam, akik a kormánytól az önálló vámtérületet sürgették.

Meggyőződésből tettem ezt akkor. Meggyőződésem ugyanis az, hogy úgy az önálló vámtérület, mint az önálló bank kérdése nem politikai, hanem tisztára gazdasági kérdés és egyedül a gazdasági célszerűség dönti el azt: rátérjünk-e és mikor az önálló vámtérületre és ennek elengedhetetlen feltételére: a pénzügyi függetlenségre.

bántam meg semmit. Még egyszer megtenném, ha előlről kellene kezdenem. Nem is azért, aki az egészségét hagyta nálad. Te tudod. De azért, akit a szívem alatt hordok, aki nem vétett neked, aki a te véred is . . .“

Igy fogja mondani.

Nem gondolt tovább mégis megleveledett előtte, a küzdelmekkel teljes mult. Amely még nem régen tart s már is oly hosszú . . . Az apja gyára, a beteg üzefőnök, a bevallott szerelem, majd az ellenzett egybekelés. S a beteg ember mellett a sok, sok nélkülözés.

Jöleső melegség járta át az idegeit. Keményen lépte át a kuszóbot s ment végig az udvaron. Be sem zárta maga után az ajtót. Ugyan mit vihethének el tőlük, mikor semmijük sincs.

Az utcára érve, megcsapta a száraz, hideg levegő: napok óta nem volt kint a szobából. Gyorsabban kezdett lépkedni. Hamar akart visszatérni az apja házából, mielőtt az ura hazajönné. Oly különös volt azonban minden. Az emberek mintha mind részegek lettek volna: dülöngéltek. A házak is mind közelebb hajlottak a földhöz . . . — felfordultak! — Homályosul szemmél még látta, hogy az emberek hozzászaladtak, hogy kimentsék a felforduló házak alól, magukkal mit sem törődve. Kétségbeesetten hördült el.

— Vigyázatok! Ti is . . .

*

Az ember lassan átbaktatott a hosszú, sikos udvaron, ki a nyüzsgő utcára, keresni egy falat kenyert, melyivel meghosszabbíthatná mindkettőjük életét, vagy talán egy jól felöltözött urat? . . .

Mielőtt elment volna, akart beszélni a senkiről meg nem feledkező Gondviselőről, meg az emberek jószívűségéről, de már maga sem hitt bennük. Hisz oly rég várják, hogy egyszer csak beállit hozzájuk valamelyik két-lábú halandó és segít rajtuk, hogy a remény is kihalt belőlük . . .

A bouievardon az ivlámpák nappali fényt vetettek a mindenfélelve megtömött kirakatokra, ahol vitte magával a tömeg az egy éhes embert. Ma nem fog könyörögni senkinek! — határozta el magában. — Ma lenne éppen munka ha már annyi idő óta nincs schol? Ezeknek kell segíteni rajtuk, akik gondatlanul fényesre vasalt keménykalapokban, melegen felöltözve sétáltaknak. Megszólítja majd azt a szelid arcú öreg urat, aki most jön, az okvetlen megsegíti.

— Szólítsd meg, nézd, mily jóakarólag néz rád! — sugta valami belül. De nem merte. Lázasan simította végig izzó homlokát.

— Majd ezeket! gondolta válaszul.

— Két fiatal jött szembe veled. Mellédük léptek:

— Könyörüljenek . . .

A fiatal ember úgy tett, mintha észre sem vette volna, a leány meg kacagva kapta ki a ridiküljéből kis zsebkendőjét.

— Kellemtelen alak! — gondolták magukban és tovább udvaroltak egymásnak.

Valami a lábához gurult. Odatekintett. Istenem egy hatos! Felkapta és elszaladt vele. Ámulva néztek utána a sétáló emberek. Egy, akinek neki szaladt, dühösen ordított reá:

— Nincs szemed. csirkefogó!

Nem látott, nem hallott semmit. Úgy érezte, hogy valaki követi, aki vissza akarja venni tőle a pénzt, pedig ő nem adja. Inkább leüti. Bizonyosan okaért nagyott dobbantott a lábával: Isten ugyse, leüti. Hátránézett és megkönnyebbülten sóhajtott. Nem követi senki. Lassan tovább indult. Azon kezdett tündönni, ki vesztette el. Ugyan ki. Valószínűleg a leány ranthatta ki a zsebkendőjével.

Hentesbolt előtt ment el, megütötte orrát a sok hússzag, ami onnan kiáradt. Bement és egy cipőt kért egy hatosért. A hentes rá nézett, elvette tőle a pénzt s ledobta a márványlapra. A pénz jó volt. Csak most adta a cipőt a kezébe, amivel az kitesztetett az utcára. Egyedül volt a sötét utcán. S az éhes emberek mohóságával nagyot harapott belőle. Még meleg is volt . . .

S elindult haza felé. Már mindenhol be voltak zárva a kapuk. Náluk is, de nem csöngettett be. Nincs pénze miből fizessen.

Aki úgy, mint én teszem, — két évtized óta kíséri éber figyelemmel a mi mezőgazdasági kultúránkat, annak lehetetlen meg nem látnia, hogy a mi avult és a korszellemmel sehogy lépést tartani nem akaró agrikultúránk mellett ez az ország hovaelőbb teljesen ki lesz élve és a föld hozadéka semmiképpen nem lesz képes fűdözni az egyre fokozódó igényekkel járó kiadásokat. Ha főnkremenni nem akarunk, szükségképpen fel kell magunkat küzdenünk az iparállamok sorába, virágzó, versenyképes ipart kell önök minden megfeszítésével teremtenünk, magyar ipart, mely tisztára mint ilyen vigye termékeit a világpiacokra. Ezt megteremteni csak önálló vámterületen lehet, melynek viszont elengedhetetlen feltétele a pénzügyi függetlenség, tehát az önálló magyar bank.

Ebben a nézetem egy a Justhokéval és a Hollókéval. De a kivitelben aztán a nézeteink homlokegyenest ellenkeznek. Jól tudom, amit bizonyára ők is tudnak, de bevallani nem akarnak mert ez nem illenék bele az ő agitatórius játékkukba, hogy magyar ipart teremteni, önálló nemzeti bankot állítani máról holnapra nem lehet. Jól tudom, hogy ennek elengedhetetlen előfeltétele az évtizedekre menő nemzeti erőgyűjtés, az az erőgyűjtés, melyet szerencsésen hazánkban a multban mindig az áldatlan belső viszály, a közjogi jelszavakon való nyargalászás és éppen azoknak turbulens, kárhózatosan demagóg handabandázása akadályozta meg, akik ma szintén csak politikai jelszóként kezelik és aknázák ki úgy az önálló vámterületért, mint az önálló bankért mutatott álhevületüket.

Ma, a nemzeti uralom felvergődését létrehozott, anyagi és erkölcsi javakban kiszámíthatatlan ká-

Kegyelemből laknak, nem haragítja meg a házmestert, hogy ingyen kelti fel. Az aszszonya ügyis alszik már, majd reggel adja oda a cipőt. Legalább lesz mit egynek reggel. Talán ebéd is . . . Ebben megnyugodva, leült kimerülten a kapu alá, hátát a falnak támasztotta és elaludt. Az álom levette válláról az élet gondját.

Almodott.

A házmester kinyitotta a kaput és nem kért kapupénzt. Még nagyon is megbecsülte, egész a lakásig világított. Az ajtó nyitva volt s a feleséget kiterítve látta — mindez most oly természetes volt neki. Odament hozzá, fölémelt és keltegetni kezdte:

— Asszony kelj fel, kenyeret hoztam!

— Az asszony nem mozdult. — Tovább keltegette:

— Asszony, ne izélj, kenyeret hoztam, egy egész kenyeret . . . Az asszony még most sem mozdult!

— Asszony, te valószínűleg jóllaktál, míg én oda voltam. Akkor én eszem meg mind . . . mind . . .

Oly boldoggá tette, hogy az egész kenyeret megeheti. Boldogságában a kapu alatt hangosan, boldogan felkacagott s lefagyott kezével a szájhöz akarta emelni a már megkezdett, havas cipőt . . .

Ruttkai Jenő.

rokot okozott hazug alkotmányküzdelem után, melynek nemzeti vagyont pusztító viharát még ki nem hevertük, — megfélemlerő gyűjtés híjján, sőt a már gyűjtött erőinket is könnyelműen elpazarolva — mindezek dacára nem változott a meggyőződés.

Magyarországnak, hogy éjjen és fejlődjék, szükségképpen iparállammá kell fejlődni s éppen ezért, mint a falat kenyérre, szüksége van az önálló vámterületre, a pénzügyi függetlenségre. De nem máról holnapra, nem azért, hogy bármelyik politikai frakció is minél több örszemet helyezhessen el és minél több szájhőst juttathassa zsiros javadalmakhoz.

A cél elérése érdekében tehát majdnem elül kell kezdeni a nemzeti erő- és vagyongyűjtést, melyet a koalíció el-sorvasztott.

S ha majd elég erősek leszünk, — ami rajtunk áll, azon, hogy ne emész-duk erőinket belviszályokkal, — akkor, de csakis akkor beszélhetünk aggodalom nélkül önálló vámterületről, önálló bankról. Addig és a koalíció nemzetbe-csapó uralma alatt semmi esetre sem.

Ez a nyílt, őszinte feleletem az én kedves öreg barátomnak aggodalmas, nyílt kérdésére.

— is. —

A nagy föld. A haza: a fazék, a fazék, a fazék. Így mondotta ezt valamikor Kossuth Lajos. Főlöleges magyarul, hogy mit akart ezzel mondani a nagy magyar reformátor, aki mint politikus költői fantáziával nézett a jövő távoli határait. Amikor ezt a kijelentést tette, már nem bizott úgy a jövőben, illetőleg az emberekbe, mint azelőtt. Talán a proféta szemlélődésével nézett előre és a jövőnek opálos kódán át pillanatra meglátta a ma saskahadát, amelyet a magyarok istene büntörő ostromul küldött a szegény hazára. Talán a szeme elé tünt a mostani parlament mamelukháza, amely kanibáli étvágygyal ugrálja körül a fazekat, a fazekat, a fazekat . . .

Milyen megrázó tragikum van abban, hogy éppen az ő nevében indultak zsákmanykereső hadjárata a cinkos szövetkezet tagjai. Sőt éppen az ő fiának kellett vállalni a vezérséget közöttük. Az ő fiának, aki atyja örökségét, mint a bibliai falánk Ezsau, eladta — egy lipótredért. Az apai örökséget a lipótrendért, a fazék és a fazékért: ehhez kevés volna Ezsau falánksága.

Szomorú téma ez, nagyon szomorú minden igazlelkű magyar embernek. Inkább nézzünk bele a helyzet fazekába. Mi fő, mi kavarog benne? Mert a helyzet is egy fazék. Benne kavarognak a pártok, a programok, a jelszavak, az emberek, a koalíció. Benne van a hús és benne van a sok, sok zöldség. Alatta pedig pokolbeli tűz ég. És a fazék sutorog, forr. Hogy egyenletesebb legyen a fővése, a gondos bécsi szakács nagy földöt helyezett rája. Nagy, terebélyesen terpeszkedő földöt, amelyet nehéz a gőz feszítő erejének megbillenteni. Mondjuk, ne mondjuk, hogy ez a nagy föld senki más, mint Kossuth Ferenc, a lipótrendes?

Ilyen sulyos földöt kellett a helyzet fazekára alkalmazni, hogy valahogy megleg-hessen főzni a koalíciós zöldséget.

Tudta jól a bécsi szakács, hogy ennek a zöldségnek sok fővés kell, hogy valami

ehető (eledel kerüljön a nemzet asztalára. Ezért választódott ki a lipótrendes nagy földnek.

És csakugyan sokszor forrott a fazék tartalma. Nehéz szagú gőzök csapódtak ki a föld alól. Aki pedig nem ismerte eléggé a nagyföld jelentőségét, minduntalan azt hitte: no most fut ki az ehethetlen kotyvalék minden zöldségével egyetemben. Ám a bécsi szakács rendületlenül bizott a nagy föld főző erejében. És nem is csalódott. Mert valahányszor erősen forrott a fazék tartalma, amikor nagyszemű, hólyagos buborékok pattantak szét a felszínen, talán ki-kicsapott a föld alól valami fojtó pára, ám a koalíciós zöldség mindig benne maradt.

Gyakran volt forrongás a koalícióban. Hol a néppárt rugta, pófozta a függetlenségi pártot, hol a függetlenségi párt tessékelt ki Andrásyékát, hol a Justh—Holló frakció tört borsot az egész gyülekezetnek orra alá: ám a koalíciónak nem lett vége, a helyzet fazekából nem futott ki a koalíciós zöldség. Azért nem, mert ott volt Kossuth, a nagy föld: a gőzök feszítő erejének fékezője.

Legutóbb nagy forrongás tört ki a koalícióban: erősen forrott a helyzet fazeka. Lázadó kedvű, apró buborékok pattogtak a felszínen, remegő szívűek mindjárt megijedtek és balsejtelmeiktől lázasan megjósolták a koalíció kimulását. És csakugyan minden jel arra mutatott, hogy végre itt van a csúfos vég: a zöldség kifut a fazékból. Joggal lehetett ezt jóslolni, mert először is Kossuth bizalma megintott a jó pretóriánusokban és azt hitte, hogy közöttük átkos pártütők törnek ellene, aztán nagy bajjal-vészszel fenyegetett a Justh és Ugron között fölmerült affér és végezetül e kellemetlen ügyek hátterében ott kísértett a bankkérdés válsága. Ezekből azt lehetett sejteni, hogy csakugyan itt a válság. Ám nem úgy történt. A nagy föld most is pompásan működött és nem engedte kifutni a fazékból a zöldséget.

Kedvre derítő dolog nézni a nagy föld legujabb nekiterpeszkedését. A buborékok pattogásánál megszólalt a nagy föld kongó hangja. És olyan gyászosan kongott, mint a temetés hírdető harang szomorú kondulása. »Számolni kell a helyzettel. . . . A többségnek kormányképesnek kell lennie: programjának pedig olyan-nak, amelynek megvalósítása az adott helyzetben ne legyen. . . . Nem lehet kormányképes az a párt, amely állandóan megvalósíthatatlan programot követ. . . .

Igy pattogott a jó öreg föld hangja. És csodálatos hatása lett: a fazékból kifutni készülő zöldség ismét benmaradt és tovább forr. A buborékok szét pattantak és maradt mi volt: a pusztá lég.

A bécsi szakács tehát ismét jól számított és ez a jó a bécsi szakácsnak, de rossz a nemzetnek, amelynek meg kell ennie a maszlagos kotyvalékokat, amit ismét megtartott a fazékban a nagy föld: Kossuth Ferenc.

Megint magyar-nyuzás.

Ausztria ismét bőrnüyzásra készül, természetesen magyarbórt készülő lenyúzni, a száz atokkal sújtott, megnyomorított, vergődő magyar népnek Isten tudja, hányadik bőrt. És le is

fogja nyúzni, a koalíciós magyar kormány segédkezése mellett.

Szerbia válaszként a monarchiának. Furfangosan szerkesztette meg az írást, nem tudni ki belőle, hogy mit akar. De az bizonyos, hogy jól ismeri Szerbia a monarchia két államának helyzetét, mert szinte a szájába adja a monarchia urainak azt a béketervet, amelyen Szerbia is nyer, Ausztria is nyer, csak Magyarország fog ismét fizetni.

A »gazdasági előnyök« hangzatos címbe öltöztetik be a békeformulát, melyet már követcsolnak Bécsben, kovácsolt-Budapestben is. Magyarul ez annyit jelent, hogy be fog özölni az országba a szerb marha, a szerb disznó, melynek eddig Szerbiában nem volt ára, ezentúl a magyar jószágoknak nem lesz ára Magyarországon.

Szerbia zsírijában fuladt volna meg, ha határaink zárva maradnak előtte, a magyar kisgazda jószágának úgy, ahogy még volt ára. Hogy Ausztria megfizesse Szerbiának is Bosznia annexióját, megfizeti ezt Magyarország kisgazdáinak tönkretételével.

Senki sem mondhatja rólok, hogy az úgynevezett túlzó agráriusok érdekeit képviseljük, nem is a latifundiumok veszteségei miatt szólalunk fel, — de éppen a kisemberek, a kisgazdák sorsa az, mely miatt megdöbbenünk a tervezett merénylet hallatára.

Mert a latifundiumok nem igen érzik meg egy-két év csapását, ha esik is a marha ára, de a kisgazda éveken át kuporgatott tőkéje vesz el, amint bekövetkezik a szerb jószág beözönlése. Azt hiába mondják, hogy ez a kisfogyasztók érdeke. Mert mire a hus a gazda, a nagykereskedő, a bizományos, a nagyvágó és mézáros meg hentes kezén át a fogyasztó jut, éppen olyan drága lesz, mint amilyen most a zart határ mellett. Gondoskodnak erről a kisember uzsorásai.

De rövid ideig is tartana az esetleges olcsó hús kora. Az örökös takarmány-inség ráhajtja tavasz előtt már a kisgazdát a jószág eladására s azon az olcsó aron, mit így kap, többé nem vehet jószágot.

Ausztria ellenben itt is jól járna. Fényes útlehetet kötné. A magyar jószág javát eddig is Bécsbe vitték jó ár mellett, odahajták ezután is — lenyomott áron.

A balkáni kereskedelmét Ausztria, s nem mi látnánk el: nyerne Ausztria a révén, nyerne a vámon. A háborút eddig is mi szenvedtük meg: a mi fiaink nyomorogtak Boszniában, a mi kereskedőjeink szenvedtek a bojkot alatt, sínylődünk a török hadisarc, a hadi költségek alatt és még a béke megfizetését is a mi nyakunkba varrja a perflú Ausztria, a mazyarkormány hét pár balkezének segédlete mellett.

És amidőn összeül egy pártközi bizottság, hogy előkészítse az országot a bőrére tervezett merényletre, sértődötten támad föl a magyar föld újkori Atilla-ostora, Wekerle: »Nem fogadok el utasítást senkitől!«

Ez a régi koalíciós recept. Bizzatok bennünk némán és vakon! Bizni, míg befejezett tény előtt áll a parlament s akkor kimondják: Darabant, aki nem sirt a haza megmentésére a javaslat megszavazásával.

Hetedik bőrért így szedik le most a magyarok.

A telepítési törvény.

Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter a képviselőház mai ülésében terjesz-

tette elő a telepítésre, az ingatlan feldarabolásra és egyéb birtokpolitikai intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat és indoklása hatalmas kötet. Maga a törvényjavaslat tizenegy fejezetről áll s háromszázhatvanonnyolc szakasza oszlik. Tartalmát a következőkben ismertetjük:

A javaslat mindenekelőtt a telepítés jogi és gazdasági fogalmát állapítja meg és meghatározása anynyiban tér el a telepítés mindennapi fogalmától, hogy a telepítés jellegét fentartja azokra az esetekre is, amikor az új telephelyeket részben lakásuk helyett nem változtatógénynek szerzik meg. A telepítés állami vagy magántelepítés, a telepítő minősége szerint. A telephelyek, nagyságuk s rendeltetésük szerint: gazdaközponti telephelyek, munkástelephelyek és középirtokos telephelyek. A középbirtokos telephelye ötszáz kataszteri holdnál nagyobb nem lehet és ezernyolcszáz kataszteri holdankint legalább egy-egy középbirtokos telephely alakítandó. A telepesek a tulajdonjogot vételárért, vagy járadékért szerzhetik meg. A telepítő köteles gondoskodni a középütelekre, az utak és utcákra szükséges területek ingyen atengedésével az új nagyközétség általános szükségleteiről, ugyane célból a telepítési területnek huszad, részét ingyen átadni községi, egyházi és népnevelési célokra. Kis községi telepítésnél e feltételeket a telepítési hatóság a szükséghez képest enyhíti, valamint a hozzátelepítésnél is. Telepes csak a telepítési cél szolgálatára alkalmas önjögű magyar állampolgár lehet, akit büntett, vagy nyereségvágyból eredő vétség miatt vad alá nem helyeztek, vagy el nem ítétek.

Az állami telepítés intézője a földművelésügyi miniszter. Állami telepítésnél a közterületek, valamint a telepítési területbe ékeződő idegen ingatlan megszerzésére nézve kizárólagos jog van megállapítva. A középbirtokos telephelyek az országos telepítési tanács ajánlatára tölthetők be és előnyben részesítendők azok a gazdatisztek, akik telepítés vagy ingatlan feldarabolás miatt állásukat veszítették. A földművelésügyi miniszter a telepesektől a törvényben meg nem jelölt külön minősítést is követelhet. A telepesek a telepítési hatóság felügyelete alatt állanak.

A magántelepítéshez és telepítési szerződés kötéséhez a telepítési hatóság előzetes engedélyt kell megszereznie és a szerződés csak a telepítési hatóság jóváhagyásával válik érvényessé. Az engedélyt a hatóság előzetes becslés és helyszíni vizsgálat alapján adja meg és a megadott engedély folytán a telepítő az állam támogatását élvezheti a szükséges mérnöki munkálatok, telepítési tervek, szerződések s egyéb okmányok díjtalan elkészítése, valamint általában a telepítés gyorsabb lebonyolítása érdekében szükséges munkálatok körül.

A telepítési alap áll: a földművelésügyi miniszternek tizenkét esztendő alatt rendelkezésre bocsátott százhusz millió koronából, mely összeget a pénzügyminiszter egyenlő évi részletekben fizet be az alappa és négy százaléknál magasabb kamatra nem szólható adómentes járadékkötvények útján szerezhette; az előbbi telepítési törvény által alkotott hat millió koronás telepítési alappól és az az alap gyarapítására 1901-ben engedélyezett 160.000 koronából; végül, az államnak telepítésre vagy feldarabolásra alkalmas és mas közölt nem szolgáló ingatlanaiból. A telepítési alap szolgál a birtokpolitikai célok megvalósítására.

A földművelésügyi miniszter azoknak a külföldi honosoknak és utódaiknak, akik vagy akiknek elődei magyar állampolgárságukat, elvesztették, visszatelepítést különös kedvezményekkel támogathatja.

Az ingatlan-feldarabolásról szóló fejezet igen behatóan szabályozza a parcellázást abból a célból, hogy a parcellázást ismert káros következményei elkerültesse, ellenben a hasznos parcellázások előmozdításának. Ingatlan-feldarabolás csak a telepítési hatóság engedélye alapján foganatosítható. Vevőket toborozni csak a telepítési hatóság engedélye alapján szabad. Külön szakasz intézkedik

azokra az esetekre nézve, amikor a telepítési hatóság engedélyt nem adhatja ki.

A közérdekű célokat előmozdító birtokfeldarabolásokat a földművelésügyi miniszter közérdekűeknek nyilváníthatja, amely esetben a műszaki munkálatokat és a feldarabolás keresztülvitele érdekében szükséges jogi munkákat az állam díjtalanul elvégezheti; az adásvételi szerződések, valamint a velük kapcsolatos kérvények, zálogjogi bejegyzések stb. bélyeg- és illetékmentesek, a vagyonátíráshoz pedig fél illetékmentesek, ha az adásvételi szerződés ötven kataszteri holdnál kisebb területről szól.

Az államnak parcellázási célokra való birtokszerezése csak az országos telepítési tanács javaslatára van megengedve és pedig csak azokban az esetekben, ha:

1. az illető környében a birtokeloszlási viszonyoknak feldarabolás útján való javítása feltétlenül kívánatos;

2. attól az illető vidéken a kivándorlást jelentősen csökkenése várható, végül.

3. a terület kilencztedrészére a vevők vételi ajánlatot adtak és a vételár harmad részét készpénzben kifizették, vagy a tulajdonukban álló ingatlanra jelzálog bekebelezéssel akként biztosították, hogy a jelzálogos követelést az előző teltértelekkel együtt kétzeresen fedezi.

A külföldre vándorolt magyar állampolgárok visszatérésének előmozdítása a földművelésügyi miniszter a telepítési alap e célra alkalmas ingatlanait a visszatérők részére legfeljebb ötven kataszteri hold területű részletekben feldarabolhatja és a vételár legalább harmad részének előzetes lefizetése ellenében eladhatja és a hátralékos vételárát törlesztési terv mellett leszámlíthatja. A vételárát teljesen kifizető visszatandorlóknak a miniszter a vételár ötszázalékát elengedheti. Kivételesen megengedheti a miniszter, hogy a visszatandorló ne fizesse le a vételárak egyharmadát egyszerre, amely esetben köteles a vételár egyharmadának legalább tíz százalékát óvadéku letenni. A végleges szerződés csak a vételár egyharmadának teljes lefizetése után köthetik meg. Ha a visszatandorló községi, egyházi, vagy népnevelési ügye külön ellátást igényel, az e célra szükséges épületekről a földművelésügyi miniszter a telepítési alap terhére gondoskodik.

Az átkötőzéssel kapcsolatos hasonbérletek, ha a terület nagyobb szaz kataszteri holdnál, az átkötőző bérloks száma pedig öt-nél, — csak a telepítési hatóság engedélyével vannak megengedve.

A járadékról szóló fejezet a birtokpolitika egyik új eszközeinek fogalmát és gyakorlati alkalmazását szabályozza részletesen. A javaslat részletezi azokat a szabályokat, melyek mellett a járadék ellenében az ingatlan megszerzhető. A javaslat lehetővé teszi, hogy a járadékkövetelések alapján járadékkötvények legyenek kibocsáthatók a járadéktek becsértékének 75 százalékáig. Az ezzel foglalkozó intézetekre az 1897. XXXIII. t. z. szabályai nyerne alkalmazast.

Az országos telepítési alap felhasználásával bírói árverésen szerzett ingatlan a földművelési miniszter állandó pénzbeli járadék ellenében eladva állami járadéktekkel alakítja.

Haszonbérlo társulatot, amely a jogszemélyiséggel bír ugyan, de cégbejegyzés alá nem esik, csak telepítési hatóság alapíthat. A társulati haszonbérlet mindig bekebelezendő s ha bekebelezett, akkor a haszonbérleti jog a haszonbérleti ingatlan végrehajtási árverése esetén is fenmarad és a tulajdonos ellen nyitott csőd sem érinti. A tagok a társulat kötelezettségeiktől a társulattal szemben részjegyeik arányában egész vagyonukkal felelősek. A törvény alapján keletkezett társulat haszonbérletek jelentékeny kedvezményekben és támogatásban részesülnek.

A nagybirtokok erdőterületekre való kicserélését azzal mozdítja elő a javaslat, hogy annak, aki a birtokot a telepítési célokra az államnak átadja és egy esztendőnél több birtokának vételárát erdőterület megszerzésére fordítja, az állammal kötött adásvételnek az ügyletre nézve bélyeg- és ille-

tékmentességet ad és felhatalmazza a felet, hogy az erdőterület állami kezelésbe vételét kezelési költségek fizetése nélkül igényelhesse.

Az ötven kataszteri holdnál nagyobb eladó telt holtléki birtokokat mindig a földművelésügyi miniszternek kell előbb felajánlani. A miniszter hatvan nap alatt írásban nyilatkozik az ajánlat tekintetében. Azok a vevők, akik ilyen ingatlan vásárolnak, amennyiben nincsen az ország területén belül állandó lakhelyük és háztartasuk, s amennyiben az előző évben legalább négy hónapot nem töltöttek az országban, a megszerzett ingatlan kataszteri jövedelmének tiszteresét, de legalább is kataszteri holdanként ötven koronát kötelesek a telepítési vagy erdővásárlási alap javára lefizetni.

Az ingatlanoknak e törvény hatálya alá eső engedély nélküli telepítése, vagy felosztása vétségért képez és szigorúan büntetendő. A vétségek, vagy vevők engedély nélküli toborzása szintén vétség, míg a törvény kisebb fontosságú, közérdekű tilalmainak megszegése kihágásnak van minősítve.

A törvény közgazdasági intézkedéseinek közvetlen végrehajtása a vármegyei gazdasági felügyelőségek és a szervezendő kerületi telepítési felügyelőségek hatáskörébe esik.

A telepítésről szóló 1894. V. t. c. hatályát veszti. A törvény életbe lépésének időpontját a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg s végrehajtásában a honvédelmi és ő felsege személye körüli miniszter kivételével, az összes miniszterek résztvesznek.

Ünnepi rend

a város március 15-ki ünnepélyén.

D. e. 8 órákor: Ünnepi istentisztelet a reform. templomban. Imámond Futó Zoltán, lelkész.

D. e. 9 órákor: Ünnepélyes mise a róm. kath. templomban Cerebrál dr. Ulár István pápai prelátus.

D. e. fél 11 órákor: a színházteremben matinével egybekötött ünnepély.

1. sz. »Talpra magyar.« Előadja a »Szentesi Daloskör.«

2. sz. Szavaltat. Előadja: Török Irma, a Nemzeti Színház tagja.

3. sz. Ünnepi beszéd. Tartja: dr. Friedmann Gyula, főrabbi.

4. sz. Fohász. Hüber Károlytól. Klein Erzsike zongorakísérete mellett előadja a Szentesi Daloskör.

5. sz. »Nagy érzésekről.« Irta és előadja: Molnár László, a Nemzeti Színház tagja, az orsz. színművészeti akadémia tanára.

6. sz. Himnusz. Éneklé a Szentesi Daloskör.

A földszinti ülőhelyekre szóló jegyek a megrendelőknél a tegnapi nap folyamán, illetve ma délelőtt fognak kézbesíttetni. Kérhetnek a földszinti ülőhelyek birtokosai, hogy helyeiket hétfőn d. e. 10 órára okvetlenül elfoglalják, nehogy azokat illetékteleneknek megszálják.

A földszint kétharmadrésze, úgy a karzat, elsősorban a városi tanács vezetése alatt érkező testületeknek, azok elhelyezkedése után pedig a nagy közönségnek van díjtalanul fenntartva.

A kiadott jegyekhez utasítás van csatolva, melyhez való alkalmazkodásra a közönséget saját érdekében kérjük.

A földszintre és pályókba jegyek felmutatása mellett a Petőfi-utcai kocsijárón keresztül a színpadhoz vezető oldalajtókon át juthatni, e szerint, mint a jegy jobb, vagy baloldalon szól.

A színház főbejárója mind addig, míg a templomból a menet meg nem érkezik s el nem helyezkedik, zárva marad, s csak azután fog a közönség részére megnyitvatni.

Üjdonságok.

Szentes, 1909. március 14.

— Március 15. 1848-ki dicső szabadságharc évfordulóját ez évben is a szokott kegyelettel és méltósággal fogja ünnepelni városunk közönsége. Az egyetemes. hivatalos városi ünnep a templomokban tartandó ünnepi istentiszteletekkel kezdődik, melyeken a hatóságok, testületek és körök s a nagyközönség vesznek részt s istentisztelet után, a színházteremben folyik le az emlékünnepe, a lapunkban már közlött renddel, a nemzeti színház művésztagjának közreműködésével. Erre az ünnepre, korlátozott számban, belépődíjhoz kötött belépőjegyeket is bocsátottak ki, melyeknek ára a Kossuth-szobor alapja javára esik. E mellett azonban a nézőtér nagyobb részét s a karzatot ezúttal is ingyenesen tartják fenn a nagyközönségnek. De nemcsak egyetemesen ünnepel meg városunk közönsége e dicsőséges nap emlékezetét, hanem ünnepet szentelnek e napnak az iskolák, melyek mindegyikében a délelőtti folyamán méltatják a tanítókat az ifjúság előtt a nagy nap jelentőségét és ünnepelni fognak a testületek, egyletek és körök külön-külön is. Így a kaszinóban társasvacsorát rendeznek; a negyvennyolcas népkörökben, melyek testületileg vesznek részt a délelőtti ünnepélyeken, este szintén társaslakoma lesz, melyet tánc követ. Itt a lakomákon Molnár Jenő dr. orsz. képviselő is részt vesz, aki ma érkezik e végből Szentesre. Az általános népkör tagjai a délelőtti folyamán testületileg, lobogódísz alatt és zeneszóval vonulnak a Kossuth-szoborhoz, hogy azt megkoszorúzzák, este pedig 1 kor, 20 fillér belépődíjjal táncmulattal egybekötött lakomát rendez a kör. A református köben szintén bankett és táncmulattal lesz, személyenkint 2 korona belépődíjjal. Ugyanígy ünnepel az iparosifjak önképzőköre is. Végül a katolikus kör, mint már évek óta, az idén is nagyobb szabású ünnepet ül, saját háza nagyteremben. Az ünnepély a körben délután 3 órákor kezdődik és másora a következő: »Talpra magyar«, éneklé a szentesi daloskör: — Szavaltat, tartja Hőnig Irén kisasszony; — Ünnepi beszéd, felolvassa Jirkovszky Sándor főgimnáziumi tanár: — Fohász éneklé daloskör; — Szavaltat, tartja Pauli Antal; — Himnusz éneklé a daloskör. Esti hét órákor aztán a körhelyiségben társasvacsora lesz.

— Uj pártalakulás körül. Lehet-e új pártalakulás, vagy sem: ez a kérdés foglalkoztatja a politikusokat Kossuth Ferenc levele óta. Sokan biznak a koalíció partjainak összeolvadásában, mások csak a nehézségeket mérlegelik, amelyek leginkább a szövetekezett pártok belső viszonyának, egymás iránt való vonalmának és bizalmának megromlásában tükröződnek. A képviselőház folyosója mostanság igen csendes. Az agitáció heve teljesen elűlt. S a napokban mégis föltűnést keltet két momentum. Az egyik egy hír, mely arról szólt, hogy a Wekerle-kabinetet a válság nyomán egy Apponyi-kabinet váltaná föl, amelyben Wekerle volna a pénzügyminiszter. Ezt a hírt kolportálták, de gazdáját adni senki sem tudta. A politikai levegő most tele van szebbnél-szebb és kalandosabbnál kalandosabb kombinációval. A másik mozzanat Justh Gyula nyilatkozata. A képviselőház elnöke a folyosón a bank-provizó-

rium eshetőségével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette: »Provizóriumról szó sincs, abba nem megyek bele. Ha egyedül maradok is, kilépek a pártból, ellenzékbe megyek; a közös bank szabadalmának meghosszabbításából pedig nem lesz semmi, hanem rendezek olyan obstrukciót, a melyent még nem látott a világ.« Egy képviselőházi elnök, aki obstrukciót hirdet, ez már csak elég érdekes tünemény.

— Az újjászervezett szocialisták mozgalma. Mezőfi Vilmos, a szegvári kerület képviselője, illetve a pártja mozgalmat indított az iránt, hogy az ügyvezetett földtehermentesítési járulékat, amely a földadóval együtt rovatot ki, még pedig a párt szerint magasabb összegben, mint ehhez a kormány-nak joga lett volna, ezentúl kisebb adókulcs szerint rovasák ki, illetve a már bezedett túlfizetés az adózóknak térítették vissza. Az adóvisszatérítést kérelmező beadványok számszámra érkeztek a szegedi pénzügyigazgató-százhoz, amely ezeket most terjesztette a vármegyei közigazgatási bizottság elé. Mezőfi Vilmosnak álláspontja szerint három százaléknál többre aligha mehetne a földtehermentesítési járulékat. Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, az ügyelődő a közgazgatási bizottságban, a kérvények elutasítását javasolta, mert az 1881. évi adótörvény fölhatalmazása alapján kibocsátott pénzügyminiszteri rendelet szabja meg a mostani kirovást, tehát az törvényes volt. A közgazgatási bizottság elfogadta a pénzügyigazgató érvelését és a kérvényeket elutasította.

— Előléptetés. A helybeli főgimnázium igazgatóját: Balazsovits Norbertet a közoktatásügyi miniszter a VII. fizetési osztályba léptette elő.

— Molnár Jenő Szentesen. Városunk országgyűlési képviselője: Molnár Jenő dr., mint erről bennünket értesített, ma délután 2 órákor, Csongrád felől jövet, Szentesre érkezik, hogy a holdpári március 15-ki ünnepségeken résztvegyen.

— Színházkeresztelés. A városi képviselőtestület, közgyűlési határozattal Tóth József színházna-ke nevezte el a városi színházat, kegyeletes emlékezésül a város nagynevű fiára, a magyar színművészet egyik legkimagaslóbb talentumára: Tóth József. A színházna-ke határozata alapján — ünnepélyes keresztelést mondotta ki a színiügyi bizottság, a tegnap Mátyás Ferenc dr. polgármester elnöklésével tartott ülésében, elhatározáson egyúttal, hogy ezt a színházkeresztelést két művészi színelőadás keretében ünnepelje meg, melyeket a Nemzeti Színház legkiválóbb művészeinek közreműködésével, a tizenkét előadás tartására Szentesre érkező színtársulatunk fog tartani. A színházkeresztelő két ünnepi előadás idejét április 19 — 20-ra tűzték ki s a polgármestert és Csicatricis Lajos dr. alispánt kérték föl, hogy ez ügyben lehetőleg sürgősen Budapestre utazva, ott a nemzeti színház művészeivel részvételük és az előadandó darabok megválasztása dolgában tárgyaljanak és megállapodjanak. A színházkeresztelő első művészi előadás alkalmára Várady Antal dr., a kiváló költő vállalkozott készségesen a prolog megírására melynek elszaválására Jászai Mari úr-asszonyt kérik fel. A színiügyi bizottság elhatározta még, hogy a 12 előadásra való

bérlégyűjtést magára vállalja, annak teljes sikere érdekében.

— **Jubiláló egyesület.** A szentesi jótékony nőegyesület, mely városunkban első volt a kisdédovás szervezésében, mert hiszen éveken át a maga szerény anyagi eszközeivel tartotta fenn az első kisdédovodát, melyet aztán a városnak adott át, ez évben megéri negyven éves fennállása idejét. Hosszú, szép multra tekinthet vissza a derék egyesület, melynek vezetése mindenkor avatott kezekben volt s amely mindig előljárt a jótékonysság gyakorlatában, a köznyomor enyhítésében követésre méltó példaadással. Negyven éves fennállása jubileumát az egyesület ez évi április 4-én, virágvasárnapján készül megünnepeelni valogatott: másorát matiné rendezésével, melynek előkészítő munkáját jóformán már befeljezte a buzgó vezetőség, úgy, hogy a jubiláris ünnepség műsorát már legközelebb kibocsátják.

A munkások nyugdíjgyűlése. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlése most küldötte szét tizenhatodik évi működéséről szóló jelentését. Nagyon figyelemreméltó tevékenységet fejt ki az egyesület a munkások jólétének előmozdítása érdekében. Ez kitűnik abból, hogy 1903. március óta 1908. végéig 399.112 koronát fizetett ki 444 rokkant tag és 122 árva állandó segítésére s az özvegynek gysomlítására. A rokkantak 840-től 12 korona 75 filléig terjedő hetipénzt kaptak. Vannak közöttük ipari, gyári és mezőgazdasági munkások, önálló iparosok, kereskedők, vasúti és hajózási alkalmazottak, tisztviselők, továbbá ipari munkával és házi teendőikkel foglalkozó nők is 26—83 éves életkor között. Paratlan az a haladás, amit ez az intézmény az önkéntes egyesület által elért, amennyiben mult évben belépett 21.547 új taggal rendes fizető tagjainak száma a 72000-et, vagyona pedig a mult évi 952 korona szaporodással, a négy-millió kétezre koronát meghaladta s folyvaszt emelkedőben van. A mult év végén ország-szerte 231 fiókpénztára és 108 tagcsoportja van az egyesületnek s folyton újabb és újabb fiókpénztarak alakulnak a hatóságok és ipar-testületek kezésére. Az egyesület évi 5000 korona állami támogatásban részesül s méltán megérdemli, hogy mind a tarsadalom, mind az érdekelt gyárosok és iparosok határozottan támogassák közhasznú munkálkodásában.

— **A tavaszi gyakorlatok.** Megirtuk nemrégiben, hogy a hadvezetés, tekintettel a mostani viharosabb időkre, úgy intézkedett, hogy a tartalékos katonák a tavaszi gyakorlatokon tömegesebben vegyenek részt mint az előző években. Főként a tartalékos hadapródok és tisztek közül igen sokat hívtak be minden ezredhez a tavaszi gyakorlatokra. Legutóbb azonban a behívások rendjében, valószínűleg adminisztratív okokból, némi változás történt. A tartalékos tisztek és hadapródok közül némelyek, akik már régebben április 1-re kaptak behívót, a napokban újabb értesítéseket kaptak. Némelyek ugyanis az eredeti behívástól eltérőleg, március 17-re kaptak újabb behívót, másoknak ellenben május végéig elhalasztották a gyakorlatukat.

— **Az uszora-törvény módosítása.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztést küldött a igazságügyi miniszterhez, akitől az uszora-törvényjavaslat módosítását kéri. A kamara azt kívánja, hogy az uszort kizárólagosan hitelügyletekre és az ezek leplezésére való kölcsönügyletekre korlátozza. Kéri továbbá, hogy a semmiség helyett a megtámadhatóságot állapítsák meg, a bűntető bíróságnak az uszort megállapító tétele ne rontsa le a polgári törvényszék ítéletét, hanem pörújításhoz adjon jogot, a törvény

visszaható rendelkezéseit pedig vonja vissza a miniszter. Végül azt kívánja a kamara, hogy a gabona elővételi ügyletekre és a nyolc százalékos meghaladó kamatra névzetes határozatot vegyen föl a miniszter a javaslatba.

— **Analfabéták oktatása.** Mindenképpen dicséretreméltó eszmét pendített meg Papp Lajos, református népiszkola igazgató-tanító, amikor a helybeli református tanítótestületnek a napokban tartott havi értekezletén előterjesztést tett az iránt, hogy az irni-olvasni nem tudó felnőtteknek, akik egy esetleges új választási törvény alapján éppen az irásban és olvasásban való tudatlanságuk folytán elesnének a szavazati joguktól, — úgy, mint ez már más városokban is történt — tanfolyamot szervezzenek az irás és olvasás tudományának tanítására. A tanítótestület értekezlete lelkesen karolta fel a szép indítványt és elhatározta, hogy a város több részén egyszerre nyit ilyen tanfolyamokat, melyek körülbelül 3 hónapig tartanak s amelyekben, díjtanulással mellet, a jelentkezőket, felekezetre való tekintet nélkül fel fogják venni. A tavasz nyitával meginduló mezői munkára való tekintettel azonban, igen helyesen egyidejűleg úgy határozott: a tanítótestület értekezlete, hogy a jelentkezők oktatását az erre ajánkozó tanítók csak összesel, tehát az összes évközi gazdasági munkák befejezte után kezdjék meg, hogy így az irni-olvasni tanítás jótéteményéből senki kizárva ne legyen.

— **A főgimnáziumi ifjuság kegyelete.** A helybeli állami főgimnáziumi ifjuság önképzőköre március 15-én délelőtt 9 órakor tartja hazafias ünnepségét a főgimnázium rajztermében. Az ünnepséget a kör szívesen látja vendégül az érdeklődőket.

— **A mezőgazdák érdekelni fogja,** hogy az utóbbi két évben az impregnált répamag körül keletkezett vita és a szaksajtóban fejlődött tolihare jelenleg mily fordulatot vett. Határozottan annak a partnak győzelmével végződött, mely az impregnált répamag mellett lojalit állást. Ugyanis mint értesülünk a répamag termelés hazájában Quedinburgban (Észak-Németország) gazdák és kereskedők kívánságára „Répamagot Impregnáló Vállalat” létesült Waegner és Tarsa cég alatt, ahol bizonyos illeték ellenében úgy gazdák mint kereskedők impregnáltathatják répamagjaikat. Ezen a mezőgazdaságra fontos vállalat hónapok óta van üzemben és mint halljuk, rendkívül igénybe van véve. Így tehát a gyakorlat ismét racafolt a szürke teoriára, és az a tudomány, mely az impregnálás ellen agított, csődöt mondott. Hogyan is mondta boldogult Pulszky: »A kutya ugat a karaván halad.«

— **Uj nyugdíj biztosító intézet.** Magyar Nyugdíjbiztosító Részvénytársaság cég alatt a fővárosban új nyugdíjait biztosító intézet alakult, mely Budapesten, az Erzsébet-körút 24. szám alatt levő helyiségeiben már meg is kezdte működését. Régen érzett hiányt van hivatva pótolni ez a vállalkozás, mert eddig hazánkban nem volt olyan biztosító intézet, amely minden orvosi vizsgálat nélkül mindenkinek módot nyújt arra, hogy öregség vagy rokkantság esetére magának nyugdíjat, vagy évjáradékot, illetőleg özvegyének özvegyi járadékot, avagy özvegyi nyugdíjat biztosítson. A vállalat abban a helyzetben van, hogy tízezer befizetés után a biztosítottnak a biztosított az esély beállta esetén a biztosított nyugdíj 50 százalékát kifizethesse a biztosítottnak élete fogyaték. Minden további befizetés a nyugdíjat, illetve évjáradékot 2 százalékkal emeli. Harmincöt évi befizetés után, a fizetési kötelezettség megszűnté mellett az egész nyugdíj föltétlenül eszedékes és élethossziglan jár. Természetes, hogy ezen kereten belül a biztosításra névze a legkülönbözőbb változatok állanak a biztosítottak rendelkezésére.

— **Vonat, kalauz nélkül** Kinos megjelentésben volt részük a f. hó 9-én este Szentesről Orosháza felé utazó közönségnek. A 4406, számú motoros vonat, melynek Szentesen kellene a budapesti vonattal csatlakozni, a vonat beérkezése után nyomban el is indult és az utasokat éjnek idején Szentesen hagyta. Azonban nemcsak az utasok maradtak le, hanem a vonatkísérő kalauz is. A vonat kalauza ugyanis egy pohár hideg vizre betért az előjáró szobájába. Ezen idő alatt a vonat elindult és a kalauz lemaradt. Majd egy jelzőlámpát a kezébe kapva, a robogó vonat után szaladt, hogy azt megállítsa, azonban alig tett pár lépést. Már elvágódott és a lampa darabokra tört. Végre is a kalauz kénytelen volt Orosházára gyalogosan elmenni, ami éjjel nem lehet nagyon mulatságos dolog.

— **Meglopták a korcsmában.** Drágán fizette meg az italozást a napokban Ő z e József, aki csütörtökön este vidám korcsmában borozgatót a P e t e József korcsmájában. Éjfélre járt az idő, hogy Ő z e József megtapogatta a zsebeit és remülten tapasztalta, hogy abból bizony a tárcája, melyben 270 korona pénzeszkéjét szorongatta, úgy eltűnt, akárha kánfor lett volna. A meglópt ember nyomban a rendőrségre sietett, panaszt tenni, ki is ment egy rendőri korcsmába, azonban, bár a mulatozó társaság tagjai még mind együtt voltak s a motozást is megejtették, a pénz nem került meg, ellenben a tárcát, persze üresen és kifosztva, megtalálták az udvar egy félreeső helyén. A nyomozás tovább folyik s reménylik, hogy a tettes megkerül.

* Mindenkit érdekel, hogy a tavasz beállt-e ruhát, függőnyeit, vagy háztartásában szükséges holmiját hol tisztíttassa, vagy festesse. Legcélszerűbb azokat a P e t z István utóda (cégulajdonos: Kovács Endre) kelmefestő- és vegytisztítógyárába küldeni Budapestre (IX. Kinizsy-utca 14.) ahol azok szakszerű kezelésben részesülnek, a legnagyobb pontossággal és a legutánisabb árak mellett. Magyarország ezen legrégibb és legnagyobb forgalmu, kelmé-, selyemfestő és vegytisztítógyára a legmodernebb technikai eszközökkel van felszerelve; munkái bármely világáros készítményeivel kiállják a versenyt és a legkényesebb igényeket is kielégítik. Árjegyzéket kívánatra ingyen küld. Vidéki megbízóinak csomagolásért díjat nem számít, postadobozait csak saját árban szamítja.

Eljegyzési
Lakodalmi
Damast
Eolienne

és Henneberg-selyem 1 k. 35 f-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.

Seidenfabrik. Henneberg in Zürich. (2.)

A lélegzés

könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsiótán is és ez a megkönynyebbulés napról-napra növekedik.

Ezen és ezen tapasztaltát ezt az utolsó 32 éven keresztül. Képp ily szembeötöl a javulás az általános egészségét illetőleg



Étvány és álom

visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és megfog erről győződni.

1. vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyjét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.

Kiadóulajdonos a »Szentes és Vidéke« könyvnyomdája.

Szentes város polgármesterétől.
2113—1909. szám.

Hirdetmény.

A nem állami tulajdont képező magán mének tavaszi pótvizsgálata 1909. évi március hó 16-án délelőtt 10 órakor a Jurenák-ház udvarán lesz megtartva.

Szentesen, 1909. évi március hó 8.

Dr. Mátéffy
polgármester.

Ritka alkalom!!

10.000 darab női-ing egy elsőrangú női ruhanemű-gyártól, annak fölösztatása folytán megvásárolva.

Ezen ingek a legfinomabb siffo-ból, svájci aaszúr himzéssel készültek és darabját **1 korona 75 fillérért** szállítják utánvétellel.

Josef Nehmer ruhanemű áruháza
Krakó M.9.

A nem megfelelőért a pénzt visszaküldjük.

Szentes város polgármesterétől.
2048—1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szentes városánál nyugdíjazás folytán megüresedett két rendőri állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat a kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg irt és aláirt okmányokkal felszerelt s egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket a központi iktatóhivatalba f. évi március hó 20 ik napjának délután 5 órájáig adják be.

A rendőri állás javadalmazása 700 korona évi fizetés, 50 korona lakbér és ruházat.

A kinevezett egyén 3 havi próba-időre alkalmaztatik s csak beválása esetén állandósíttatik.

Szentesen, 1909. évi március hó 4-én.

Dr. Mátéffy
polgármester.

2—1

Szentes város polgármesterétől.
2289—1909. szám.

Hivatalos hirdetmény.

Értesitem a közönséget, hogy a központi választmány kebeléből kiküldött összeíró küldöttség az 1910. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztói névjegyzék alapját képező kiigazítási munkálatokat a városi adóhivatalban a folyó évi március hó 23-tól kezdődőleg április hó 14-ig bezárólag fogja végezni, mely idő alatt bárkinek aki az országos képviselőválasztásra magát jogosítottnak véli: jogában áll, hogy az összeíró küldöttség előtt személyesen megjelenjen s igényének igazolása mellett a névjegyzékbe való felvételét kérje.

Szentesen, 1909. évi március hó 11.

Dr. Mátéffy
polgármester.

318. végrh. 1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek mint csődbírósnak 1909/4273 számú végzése következtében dr. Péter Albert ügyvéd csődöt meg-gondnok közbenjöttével Schwarz Simon közadós szentesi lakos csőd ügyében leltarozott követelések, 935 kor. 31 fillér nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járás-bíróság 1909-ik évi V. 218. számú végzése folytán Szentesen a kir. járásbírósnaknál a bir.

végrehajtói irodában leendő megtartására 1909. év Március hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-ai értelmében beszállítás mellett, a legtöbbet ígérőnek, adósnak esetén beccáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le- és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XXI. t.-cz. 20 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szentesen, 1909. évi márc. hó 9. napján

Végh Sándor
kir. bir. végrehajtó.

Gazdák Biztosító-Szövetkezete

Tiszta magyarintézet!

Biztosít: tűz- jégellen és az ember életére.

Képviselő:

Virágos Mihály, Szentes III. ker. Vecseri-utca 2/a.
Fennállása (1900 év) óta kifizetett (a díjvisszatérítéseken kívül):
Tűzkárookért 2.572.780 korona 47 fillért.
Jégkárookért 1.506.068 korona 86 fillért.

Ezenkívül tartalékba helyezett biztosított tagjai részére 958,599 korona 11 fillért.

Biztosított több mint 1617 millió 237,531 korona értéket. 10—1



Aczélgördőny

I-a minőségűt ajánlunk kartellen kívül, azonkívül faredőnyöket (ablaknak, ajtóknak) léczredőnyöket (különböző színekben) ponyvaszerkezeteket stb.

E. S. Rosenthal's Erben.

Bécs, (Wien) XV. Rosinagasse 19. 3—1



CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 83.

Által a legújtanysabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgóny-cséplőgépek, löher-cséplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, beronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapalók, szecs kavagók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemű aczél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.



Óh jaj!



Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos határuak

Egger mellpasztillai

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»NÁDOR»
GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Éljen!



Eggel mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Metzger Ede, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerüzletekben. 26—1



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

PEMETEFÜ CUKORKÁNÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok hasznos utánczata van.

10—1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Még azokat is, akik éveken át mást használták, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet.

Óra az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrpoloszer.

— Szükséges minden háztartásban. —

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYÓR.

Kapható Szentesen: Metzger „Hajnal” gyógyszerüzletében

Üzlet-eladás.

A legszebb helyen lévő jó forgalmú könyv- és papírkereskedésem, mely magános nőnek is kiválóan alkalmas jövődelmi forrás családi körülmények miatt eladó.

Egyben értesítem a t. közönséget, hogy a raktáron lévő összes árucikket, különösen az író- és papírszereket, valamint a legfinomabb fumei rizspapírból készült minden számú »Rigler«-féle rajztömbök és betéteket mélyen leszállított árban árúsítom el.

Mindezekről bárki egy próba bevásárlás által meggyőződést szerezhet. Az üzlet átvételre vonatkozólag értekezni lehet nálam bármikor az üzlethelyiségben.

Tisztelettel

Sebesy Ferenczné

könyv- és papírkereskedő

Kossuth-tér, görög egyház.



Eladó téglagyár.

Id. Gálfi Imréné tulajdonát képező berekháti téglagyár felerésze azonnali eladó.

Ertekezni lehet Id. Gálfi Imre I. ker. Klauzál-útca 4. sz. házában.



AMPUTÁLTAK.

A KELETI által készített műlábak és műkezdek járó- és nyújtókészülékek a legnevesebb szakorvosok véleménye szerint a legjobbak a világon!



Elegáns,
könnyű járás!!
Több évre terjedő jótállás!!
Mérs. árak!

Orthopédiai műintézetem 30 éves fennállása teljes biztosítékot nyújt az általam szállított készülékek szerző, kifogástalan elkészítéséért

Képes leírásokat küldingyen és bérmentve

KELETI J. orvos-szabészeti testgyógyászati, műintézete. IV. 13—1
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-útca 17.

Kiadó lakás és üzlethelyiség

A Weisz-udvarban Kléner Ferenc cukrász által birt. lakás és üzlethelyiség március 1-től hasznosbérbe kiadó. Ugyanott több rendbeli bútor; egy plüss divány, kerek és sarkos márványasztalok jutányos áron eladó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyult háziszér, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűlésbenél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és ügyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerüzletára az „Arany oroszlanhoz”.

• Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Kiadó

1909. évi április hó 24-ik napjától, a Szentesi Takarékpénztár Kossuth-téren tekvő épületében

1. a Szepe Károly féle bolthelyiség, a vele járó pincével, raktárral és egyéb helyiségekkel avagy e helyiségek nélkül. Valamint kiadó.

2. Utóbb Rázso Manó, előbb Stark Nándor féle bolthelyiség, kívánatra a benne lévő és kereskedéshez szükséges és alkalmas berendezésekkel. Ezen bolthelyiséghez csatolható — bérlő kívánatára — az udvari lakás és üvegezett zárt folyosó is.

3. Esetleg több rendbeli udvaron lévő raktár helyiség, melyek iparos műhelynek is használhatók.

Alkut lehet kötni a takarékpénztár igazgatójával s a zárt ajánlatok is hozzá intézendők.

Szentesi Takarékpénztár igazgatósága